ЗМІСТ

Чернівці на крисах капелюха

КУПИТИ

Переглянути та купити книгу на **ridmi.ua**

Про книгу

Чергова книжка Володимира Килинича - знову про Чернівці. Цього разу автор обрав манеру легких коротких есеїв про рідне місто та його мешканців. Вони вибудували собою, на думку автора, цілий роман. Тут і діалоги, й іронічні нариси, і навіть філософські трактати короткого змісту. Володимир Килиничпродовжує себе у жанрі іронічного спостереження за сучасним життям міста. Він наполегливо відшуковує у власній пам’яті та у сучасних реаліях цілісну картину нових Чернівців, міста, яке близьке і дороге йому та його поколінню. Вже звичний авторський стиль з гумором та іронією не залишає читача байдужим.

Володимир
Килинич

Чернівці на крисах капелюха

Володимир Килинич

Чернівці на крисах капелюха

(Роман у есеях)

ВИДАВНИЦТВО

УДК 39+82-3+929
К 39

Килинич Володимир
Чернівці на крисах капелюха : Роман у есеях / Володимир Килинич. — Чернівці : Книги — XXI, 2024. — 392 с.

ISBN 978-617-614-663-6 (паперове видання)
ISBN 978-617-614-562-2 (електронне видання)

Чергова книжка Володимира Килинича — знову про Чернівці. Цього разу автор обрав манеру легких коротких есеїв про рідне місто та його мешканців. Вони вибудували собою, на думку автора, цілий роман. Тут і діалоги, й іронічні нариси, і навіть філософські трактати короткого змісту. Володимир Килинич продовжує себе у жанрі іронічного спостереження за сучасним життям міста.

Він наполегливо відшуковує у власній пам’яті та у сучасних реаліях цілісну картину нових Чернівців, міста, яке близьке і дороге йому та його поколінню. Вже звичний авторський стиль з гумором та іронією не залишає читача байдужим.

Усі права застережено.
Жодну частину з цього видання не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі без письмового дозволу видавництва.

ISBN 978-617-614-663-6 (паперове видання)
ISBN 978-617-614-562-2 (електронне видання)

© Книги — XXI, 2024
© Володимир Килинич, 2024, *текст*
© Анна Стьопіна, 2024, *обкладинка*

Я люблю жити.
Мені подобається це робити в Чернівцях.
Я примірявся до багатьох інших міст
і навіть країн.
Але мій розмір — Чернівці.
Це моє місто.

27.03.23

Пролог

Чернівці — тилове місто лише формально. Війна змінила багато чого в Чернівцях. Це тільки на перший погляд ніби нічого не відбувається. Ні, відбувається, і чимало.

З’явилося багато неголених мужчин.

Неголеність стала достовірною ознакою заброньованості, надійної і довговічної (не лише моє спостереження, навіть — не стільки моє). Мовляв, немає коли мені голитися, я гранично зайнятий і постійно на війні. Під час спілкування на свіжому повітрі деякі неголені чоловіки широко розставляють ноги — ви помітили? Так вони демонструють, що міцно стоять на землі і є її хазяями. Але захищають її інші.

Все стало в одну мить «тактичним»: труси, окуляри, бюстгалтери, олівці… Можливо, це такий маркетинговий хід, не знаю. Але не віриться у тактичну природу окремих речей, які ще вчора були звичайними.

На сигнали повітряної тривоги ніхто в Чернівцях не звертає уваги. Дарма, здається. Вічно живі — це точно не про нас, а про лєніна. А в Чернівцях буцім і живуть один раз, але так, ніби вічно.

Декому під час війни спадає на думку помирати. А місцеві ідіоти випромінюють оптимізм у смертельних дозах. Арестовичі!

Вдають, що нічого не коїться, а якщо коїться, то десь там, далеко.

Суттєві зміни сталися і зі мною, глибоко в мені.

Про минуле пишу російською. Можливо, хтось це не сприймає. Російська так само воює на фронті, як і інші мови, щоб ми могли говорити українською.

Можливо, колись цю мову визнають різновидом української?

Одне лишилося незмінним: наступного дня після війни ми будемо так само тішитися нашим містом.

На жаль

Справа йде до 70-ти. А це, на жаль, уже не жарти. Це небосхил незворотної та суворої підстаркуватості, за яким не видно краю. Його там немає.

На голові все більш помітне зменшення кількості колись жвавої та рясної рослинності. Редизайн зачіски вже допомагає так собі — видно, що рослинність вбавляється з кожним роком, а то й швидше.

Разом з нею зменшується кількість друзів — хтось іде, на жаль, природним шляхом, хтось зачиняється у квартирі, і його не видно на вулицях роками. Багато хто поїхав, і ти здивовано бачиш їхні давно не бачені в місті обличчя на просторах фейсбуків, тіктоків, інстаграмів та на тлі чужих, нечернівецьких руїн чи реклами.

Все частіше виникає бажання просто споглядати та згадувати — прямий шлях ув обійми минулого, тому відганяєш це від себе. Та й не повернути вже минуле. І не хочеться повертати. Яким би не було майбутнє, все ж таки подумки націлюєшся туди.

Іноді рятує вранішня пробіжка, яка, власне, є пішими прогулянками у схожому на спортивний одязі — неспішними, але граціозними, з високопіднятою головою — в парку, не пам’ятаю імені кого, позаяк усе довкола вже перейменовували декілька разів. При цьому зустрінутим там дідуганам демонструєш, що тобі кудись треба в цей ранній час, але точно не туди, куди їм, а молоді — що ти такий самий молодий, як і вони, тільки не біжиш, адже нікуди не поспішаєш. Але все це, на жаль, не так. Хоча хто його знає?..

Почалася клята війна, і зовсім загубилися ниті, які з’єднували з містом. Під час прогулянок здивовано спостерігаєш за ним буцім уперше. Місто тепер не любиш, із ним просто миришся. Воно вже давно не твоє і належить іншим людям. Тим, які молодші. Вони

переробили місто під себе — зробили зручнішим, протяжнішим. Ним тепер, виявляється, зручніше їздити, а не ходити. Кобилянської зовсім чужа. Вона європейська, а не чернівецька. Вона така, як усе в Європі, — строката, багатоголоса, з кленами посередині, і ти вже не бачиш, хто йде тобі назустріч, а відтак загубив половину перехожих. Утім, це тебе обходить, тому що насправді ти загубив не половину перехожих, а значно більше. Нині можна пройтись вулицею Кобилянської чотири рази від початку й до кінця і нікого не зустріти. Нікого! На зміну пельменним, кулінаріям, кафетеріям та пиріжковим прийшли піцерії. Проте це не новина. Але ти так само мислиш масштабами своїх пельменних та пиріжкових.

Друг та одноліток Данило полум’яно закликає вештатися барами і пити алкоголь. Ти й так, мовляв, достатньо пожив, щоб берегти здоров’я. Гарне здоров’я — це просто метод дуже повільного вмирання, каже він і знову закликає пити й гуляти.

Але хочеться вичистити душу до стану дитинства, до заводських налаштувань.

Не варто втомлюватися від боротьби. Коли людина втомлюється боротися, вона вдає, що помудрішала.

А скоро весна.

Це надзвичайне видовище! Воно гідне пера, ліри, банджо, сітара!

Зараз час зупинився. Про нього не думалося взагалі впродовж кількох крайніх років. Відколи почав замислюватися про самого себе, про те, навіщо, кому і коли.

Частіше хочеться спати. Але не просто спати, а вдумливо, відчутно і щоб сни, які прийдуть, були справжніми. Без польотів, перетворень чи крупних виграшів у грошово-речову лотерею.

Хочу мовчки сидіти на чомусь твердому. Одягнувши окуляри і нічого не читаючи. Хочу закинути ногу на ногу і скласти руки на грудях. А ось їсти не хочеться — ні солодкого, ні солоного, ні гіркого. Пити

також — тому що пити воду немає сенсу, спиртне — рано, а пиво — пізно.

Хочеться, щоби хто-небудь погладив по голові. Не проти, якщо хтось зазирне в очі чи запропонує чимось зайнятися, але не складним і таким, що не вимагає моєї особистої присутності. Щоб на відстані якось, легко та мовчки. Без звуку.

Напали лінощі. У мізках, на кінчиках пальців. О, до речі, про пальці. Чи не пограти мені на гітарі? Наприклад, згадати «Girl»? Одначе ні, не те. На жаль.

За вікном, здається, сніг. Гадаю, мені не завадить легка та обережна прогулянка вечірньою вулицею, коли повз прослизають гарненькі дівчатка без головних уборів. Та й у головних уборах теж.

Яка ж це підстаркуватість?

Сусіди

Моє загалом щасливе дитинство пройшло в будинку 145 по вулиці Головній (тоді — лєніна). Така велика жовта п’ятиповерхівка прямо навпроти стадіону «Буковина» (тоді ще «Авангард») з великим двором усередині й навіть зі шматочком справжнього лісу, а через паркан — прикордонний загін із живими козулями на території. Все це визначало наші дитячі ігри і навіть мрії. Ну, типу, будемо всі прикордонниками, коли виростемо, чи мандрівниками — хто не згодиться за станом здоров’я.

Тепер я в тому дворі, де був надзвичайно щасливим, не буваю. Ні, заходив якось після 30-річної паузи. Але дарма: там уже мало що нагадує про минуле. Ностальгувати не дуже вмію, але розумію, що ностальгія — це коли хочеться повернутися, але немає куди. Ось тому і не ходжу туди.

Будинок здали в експлуатацію 1962 року, і був він особливим — «обкомівським». Мешкали там тоді ще дуже молоді рядові працівники міської та обласної влади, декілька журналістів, пара міліціонерів і навіть багатодітна двірничка тьотя Стефа. Це потім мешканці будинку 145 стали відомими і переселилися в більш «круте» житло в центрі міста. Річ у тім, що хоча будинок і був особливим, але все одно являв собою звичайну «хрущовку», правда, дещо поліпшену.

Ми жили у квартирі 34. У квартирі 35 з нами сусідила родина Кравчуків — Леонід Макарович з дружиною Антоніною та сином Сашком. Тихі, помірковані, інтелігентні та гарні люди. Глава сім’ї тоді працював на рядовій посаді в обкомі партії і, найімовірніше, навіть не здогадувався, що за якихось 30 років стане президентом. Не Америки, правда, але все одно. Не припускали такого, звісно, і ми, сусіди.

Кравчуки першими в нашому під’їзді обзавелися телевізором, і щовечора в їхню невеличку двокімнатну квартиру набивалося душ по 15 сусідів для перегляду телепрограм. Враховуючи камерний характер стилю життя господарів, вони вочевидь робили над собою певні зусилля в такі томливі години, але мирилися з цим. Тоді були такі часи — ключі від квартир усі клали під килимок біля вхідних дверей, а якщо хазяї були вдома, то двері взагалі не зачинялися. Заходь! Сімейними внутрішніми справами слід було займатися або до початку матчу, або після його завершення. Це «правила соціалістичного співжиття».

Потім Кравчуки поїхали, і в ту квартиру вселилася родина Кілару Івана Івановича. У нього була своя уява про соціалізм і його правила. З квартири тепер цілодобово лунали щемливі весільні пісні села Молниця або журливі народні дойни у виконанні господаря. Там завжди було весело, хоча й не дуже людно. Добробут радянських людей зростав — телевізорів у під’їзді стало більше, і потреба ходити по сусідам «на телевізор» відпала. Сусіди могли, звісно, завітати послухати пісні, але акустика будинку дозволяла робити це віддалено.

Леоніда Макаровича, уже на відпочинку, я зустрів через багато років у Відні. Підійшов до нього, нагадав про себе. Він згадав чи зробив вигляд, що згадав, і велично поплескав мене по плечу, вимовивши фразу, очевидно, вперше почуту ним ще тоді давно в Чернівцях: «Аіч Чернауць».

А ось якби був живим Іван Іванович Кілару, то він при зустрічі обов’язково обняв би, заспівав би якусь веселу пісню, розповів би не менш веселу історію і запропонував би негайно разом прочитати свіжий номер його газети!

ПК

Комп’ютер увірвався в життя чернівчан у 90-ті роки занадто несподівано. Наче весняний вітер зі священної гори Цецин. Ну грав десь хтось із гросмейстерів у шахи з ЕОМ, ну хай би собі грав і далі! Але ж ні, треба було придумати так звані персональні ЕОМ, які скоро стали називатися комп’ютерами і зв’язали всіх нерозривно. Міцно, навіки.

Моє покоління зустріло нову пошесть насторожено. Хтось відразу відкинув і ще щільніше всівся біля телевізорів, з надійною газеткою в руках, хтось був байдужим та спокійним, а когось ця справа зацікавила не на жарт.

Особисто я розташувався посередині. Без фанатизму, але з цікавістю. Непомітно ми розучилися писати ручками та малювати олівцями чи фломастерами. Хоча плюсів накопичилося більше.

Але давайте все ж замислимося про те, що відбулося.

Самітництво припинило бути перевагою найбільш обдарованих. Тепер всі одинокі — лише ти й монітор. Соціальні мережі — сурогат спілкування, часом доволі небезпечний. Засуджувати чи не бачити цього не має сенсу — комп’ютер, інтернет уже настільки глибоко в нас, що пізно щось робити.

Тривожна ознака — фрагменти штучного інтелекту все частіше з’являються довкола нас. І, здається, він нас перемагає. Те, що видавалося свободою, зробило нас цілковито залежними.

Комп хворобливо переріс самого себе. Він уже не інструмент для роботи, а дещо більше — друг, учитель, коханець навіть. Йому довіряєш таємниці, з ним ділишся сокровенним. Чи не занадто?

Комп’ютер непомітний. Цим надзвичайно небезпечний.

А що він дав світу?

На це питання я отримав відповідь на Кобилянської, де прогулювався весь у тьмяній надії хоча б побачити Буму. Двоє приїжджих голосно сперечалися. Один кричав іншому:

— Ну а що дала світу Албанія? Чи Монголія? Чи Словаччина?

— Словаччина дала світу Чехію, вийшовши із Чехословаччини, — спокійно відповів інший.

Комп’ютер не вийшов, а ввійшов у нас. І це, здається, назавжди.

Гітара

На гітарі зазвичай грали старші. Але була та гітара семиструнна, з відповідним репертуаром. Сумним. Тому що струн було на ній багато і кожна повинна була виплакатися.

Вперше, як грають на справжній шестиструнній гітарі по-сучасному на той час, я побачив і почув на розі Головної (тоді — лєніна) і Руданського. Якийсь волохатий хлопець у брюках кльош грав і співав «Будинок сонця, що сходить». Здається, то була саме ця річ. Затамувавши подих, його слухало півтора десятка хлопчаків. Був серед них і я.

Потім були танці в школі і знамениті чернівецькі гітаристи — Марцинішин, котрий грав, як Маккартні, навпаки, і, звісно, чернівецький Джиммі Гендрікс Мамєдов, на прізвисько Мамєд. Гітаристи, як птахи у зграї, збивалися у ВІА.

Мене вчив грати знайомий хлопець — уже не пам’ятаю, чи то Андрій Алексєєв, чи то Олексій Андрєєв. Він був дванадцятим учнем-апостолом Мамєда. Хоча направду Мамєд нікого не вчив, а просто давав потримати свою червону чехословацьку гітару «Jolana Tornado».

Річі Блекмора з мене не вийшло. Але кілька сердець адресно підкорив.

Початок 60-х ознаменувався просто неймовірною популярністю цього музичного інструмента. На гітарі грав, кажуть, навіть товариш брежнєв між засіданнями підстаркуватого політбюро, не кажучи вже про людей поменше. Тисячі різних «дєвушек с распущенной касой» малювала збуджена уява мільйонів хлопчаків по всій країні.

Гітар не вистачало. Промисловість і вдень, і вночі виробляла танки, а гітари робить було нікому. Доводилося народу самому їх виготовляти. І виходило. Не «стратокастер», але також непогано.

Гітара була в кожній квартирі, в кожній кімнаті гуртожитку. Навіть дівчата тоді були схожими на акустичні гітари — вигини ті ж.

Зараз гітара якось відсунута кудись у підтанцьовку. Її не видно. Вона вже не на першому плані. Вона десь позаду, десь там. Та й гітари вже не ті. Тепер «фірма», про яку ми могли лише мріяти з нашими подряпаними.

Але зате пісні під подряпану гітару дряпали душу сильніше.

Футбол

Раніше існувало мало задоволень, які можна було отримати, не знімаючи штанів.

І одним з найбільш значних був, звичайно, футбол. Щоправда, й там доводилося інколи знімати штани.

Оскільки я жив навпроти стадіону, то сміливо можу заявити про те, що становлення чернівецького футболу відбувалося на моїх очах і за моєї участі як гравця нашої дворової команди, що дала світу кількох пристойних людей.

Реконструкція самого стадіону до олімпіади в 1980 році, електронне табло, нові трибуни і, зрозуміло, низка яскравих футболістів — це складові інтересу широких народних мас міста до футболу. Ходили, власне, не так на футбол, як на осіб: Лєру Семенова, Кобичека, Пинзаря, Воронюка, Павленка, Проніна та інших. Їх любили міцніше, ніж вождів, ніж ленінську партію та радянський уряд разом узятих. Ті систематично погрожували народу черговим поліпшенням життя, яке не було потрібним. Давай футбол!

Коли грали кумири, глядачі забували, що це звичайний футбол, бо то була вистава — хороша і ретельно відрежисована. Багатотисячний викрик «Гол!!!» піднімав таку ж багатотисячну зграю гайворонів у парку поряд, і все це в екстазі злітало до далеких хмар, що мирно пливли над містом.

У футбольні дні у місті нічого більше не відбувалося. Навіть пленуми партії переносили на зручніший для дебатів час.

До середини другого тайму бабки, що продавали соняшникові зернята й оточували чашу стадіону, неквапливо згортали комерцію. Їх не цікавив рахунок на стадіоні — вони мали свій. Одна з них, тітка

Сара, наша знайома з вулиці Руданського, нахабно заявляла нам у такі дні:

— Особисто я, пацани, досягла такого рівня прибутку, що можу собі дозволити не працювати. Щоправда, лише в неділю.

Диво завершувалося, щоби повторитися знову.

Парк

У парку, скільки його пам’ятаю, бігали завжди — і від міліції, і від самотності, і від нічого робити.

Тому всіх відвідувачів парку можна умовно розділити на дві великі групи: ті, що бігають, і ті, що, крадучись, гуляють.

Нас сьогодні цікавлять бігуни. Вони взагалі більш цікаві своєю різноманітністю та виразністю.

Відразу відсічемо молодь, з нею все зрозуміло: класно, стильно, з навушниками, у гарному та справжньому спортивному одязі.

Є ще досить тісна група паркових завсідників віком близько 80-ти. Такий гурток любителів квадратів. Вони у вицвілих турецьких спортивних костюмах 90-х, які дивом зберегли вигляд, хоч і сильно витягнулися у колінах і ззаду, поверх у таких же турецьких светрах з написом «Boss». Це бадьорі колишні начальники цехів заводів, яких давно немає, майстри чернівецьких залізничних депо та відставні військові. Вони збираються біля фонтану з хлопчиком і лебедями та згадують засідання парткомів, на яких їм безжально оголошували догани за різні виробничі витівки. У них тільки тепер минувся страх, хоча й сьогодні важко впізнати у цих чоловіках переможців соцзмагань та кавалерів ювілейних медалей. Але треба. Річ у тім, що вони доволі надокучливі й повсякчас шукають нові аудиторії для спілкування.

Але найбільш виразні ті, що тікають від самотності. Їх упізнаєш відразу. Це зовсім непомітні люди віком від 50-ти років. Сірий одяг, нічого яскравого, ні сліду усмішок, завзята постава і обов’язковий плетений ще бабусею шарф. Це люди, котрі виявилися раптом нікому не потрібними — ні на роботі, ні вдома. Самотність — це найвірніший союзник тиші. Тому їх обов’язково тягне до парку, де тихо. Вони

ховаються тут від спілкування. Їм не підходять рибалка чи спільні походи кудись. Там треба розмовляти, а їм не треба.

Ось вони і ходять до парку нібито бігати для здоров’я.

Тиждень ходять — місяць немає. Так і живуть.

Звісно, парк призначений і для таких.

У мене є один такий знайомий. Я чомусь спробував докопатися до його душі. Але нічого не вийшло.

— Ти що, не любиш людей? — запитав я якось у нього вранці в парку приблизно о 5:45.

— Людей? Людей я люблю. Я не люблю їхню присутність.

А я думаю, що таким людям заважає розпочати нове життя життя старе.

То ж не плутаймо життя.

Шипарик

Так-так, саме так, ласкаво та довірливо — шипарик.

«Шипар» на нього говорили лише ті, хто хотів випити зранку. Зло і нетерпляче. Але це прикладна обставина, нас із вами цікавлять контексти щастя.

Про шипарик не писали тільки ліниві та Петро Кобевко. Але я коротко торкнуся лише маловивчених аспектів, не знайомих широкому загалу.

Добре, що в нашому житті була чернівецька шипучка. Жодним чином не пропагую цим алкоголь і не закликаю до його невгамовного вживання.

Але ті, хто починав жити з шипучки, ніколи не спивалися.

Вона добре йшла як перший, тренувальний, різновид спиртного в житті. Вона чудово розминала та готувала до більш серйозних випробувань.

Шипучка викликала почуття сильного статевого потягу до людей, але ненадовго. Почуття треба було освіжати великими ковтками напою. Зміцнювалася виконавська майстерність і почуття ліктя, шипучка відігравала роль супутнього напою перед танцями та важливими зустрічами, які потребують максимального розслаблення.

Шипучкою важко було напитися в зюзю, але якщо напивався, то похмілля було особливо важким і безрадісним.

Це зазвичай відбувалося тому, що в шипучку додавали її старшого брата — портвейн («Мой малиш прібавіл в вєсє, піл пітатєльниє смєсі», — говорили в таких випадках «шипучні» гурмани) — в особливо урочистих випадках.

Але здебільшого шипучку на урочистих гуляннях не вживали. Взагалі вживати шипучку за столом було прийнято лише на дні

народження у 8-му класі, а так — це рішучий моветон.

Шипучка — напій свободи, тому вона вживалася у кущах, під парканами, на дитячих майданчиках, у туалетах клубів та у під’їздах старовинних чернівецьких будинків. Категорично не можна було її пити у кафе чи ресторанах.

Її ніколи не вживали наодинці, а лише великими дружніми компаніями, дбайливо передаючи пляшку із зеленого скла одне одному, як люльку миру.

Вживання шипучки було подібне до чайної церемонії у деяких народів Сходу. Її не прийнято було пити зі склянок, келихів або фужерів, а прямо з пляшки. Це надавало процесу відчуття польоту та граничної довершеності, зміцнювало довіру та любов.

Поки бітли та інші поп-ідоли експериментували з ЛСД, у Чернівцях експериментували із шипучкою. Якось, наприклад, ми пили, її розсівшись на гілках молодих плодових дерев у занедбаному саду біля колишнього військкомату. З вікон студентського гуртожитку неподалік звучала вічна «Венера» (Шизгара), а ми, дозріваючи, розслаблено падали з гілок молодими обличчями прямо у високу траву. Але все одно, на відміну від буржуазних ідолів, у нас жертв ніколи не було.

На шипучці виросло ціле покоління цілком пристойних людей, які спілкуються тепер різними мовами, зокрема й на івриті.

І все-таки шипучкою не напивалися. Впивалися молодістю.

Втім, добре, що її більше нема. Не тягне в минуле.

18+

І все-таки хоч який, але секс у СРСР був.

Тільки йому не надавали стільки значення, як зараз. Він тихо супроводжував кохання, чи що там у кого.

Іноді від цього супроводу народжувалися діти. Причому часто несподівано, але завжди зберігалася інтрига — було невідомо, хлопчик, дівчинка чи обидва. Жодних УЗД! Які УЗД? Вигадали теж! Тож не до сексу було. Комунізм треба будувати!

Ну, а в принципі ніхто не говорив, мовляв, підемо займемося сексом. Говорили просто — підемо. Час, мовляв.

Може, від цього хтось вважав, що сексу не було. Але в той час навіть якщо рухатися в нікуди, все одно опинишся в де.

Та й пісні були не про секс, а про кохання. Навіть рим не існувало до слова «секс». Просто заборонили їх, і все.

Я ось думаю, що тут теж могла статися плутанина. Секс ніхто не називав кексом, як зараз, щоби приховати його. Може, тому казали, що його раніше не було?

Уроків статевого виховання не проводили, нас збирали в класі 10-му в будинку санітарної освіти та розповідали про види венеричних захворювань. Все! Цим наголошувалося, до чого призводить секс (чи те, що так не називали), а кохання таких проблем не має. Любіть, мовляв, тільки.

Коханих, на відміну від єдиних, багато не буває.

Тому в цьому сенсі сексу жодного, звісно, не було.

А все інше, безумовно, було, і кожен сам вирішував, чи це секс, чи це одразу кохання, чи це просто дуже міцна дружба.

Тобто сексу відводилася суто технічна, другорядна роль. Нічого одухотвореного в ньому не було.

Тому соромно було пропонувати людям чистий секс — його ховали у святкову кольорову коробочку кохання.

І що старшою ставала людина, то більше ставало розваг, які можна було робити лежачи.

А що молодь?

За соціалізму, коли просто хотілося сексу, але зізнатися собі в цьому було соромно, їхали на риболовлю.

На гарній риболовлі й трипер — улов.

Пізно

Ми з вами і не помітили, як зникла стара ресторанна культура міста.

А була вона у Чернівцях цікава, дісталася нам з колишніх часів. Та не вберегли.

Дехто з «олдів», напевно, пам’ятає, що до чернівецького ресторану потрапити в джинсах чи без краватки було досить складно.

Але ця культура безповоротно пішла разом із найстарішими ресторанами. Їх було небагато, але вони, слід сказати, були непоганими. Найяскравішою зіркою на ресторанному небосхилі Чернівців, звичайно, світився «Дністер». «Ви прийшли в наш ресторан відпочити чи щось замовлятимемо?»

Ще виблискували «Привокзальний», «Пролісок» на кемпінгу, «Театральний», «Київ», «Буковина» та «Чернівчанка», заклад у Садгорі і в аеропорту. Пізніше — комплекс на Валя Кузмін, щось зелене. Мабуть, усе.

Ще зовсім недавно на зупинці біля Будинку офіцерів якісь жалісливі люди виносили на візку одного з останніх чернівецьких ресторанних музикантів. Його імені не пам’ятаю, хоч знав, звичайно. Він грав на акордеоні якісь старі мелодії, такий жалюгідний і хворий. Потім зник. Дуже символічно, на жаль.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ